

MULTICONSULT NORGE AS
Postboks 265 Skøyen
0213 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liv Ingrid Kravdal,

Tillatelse til oppføring av mur og endring av gangvei i Hovedøya landskapsvernområde

Statsforvalteren gir tillatelse til allerede oppført mur og endring av tidligere godkjent gangvei i Hovedøya landskapsvernområde.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 07.06.2021. Multiconsult søker på vegne av Oslo kommune Bymiljøetaten om ettergodkjenning av allerede oppført mur i forbindelse med bygging av HC-rampe i Lindøysund i Hovedøya landskapsvernområde i Oslo kommune.

Høsten 2018 ga Statsforvalteren tillatelse til å anlegge kombinert VA-kulvert og HC-rampe ved Lindøysund. Bakgrunnen for denne løsningen var for å unngå pigging og sprengning i en diabasgang de påtraff under arbeidene. Det viste seg senere at adkomsten ned til HC-rampen ble liggende lavere med tanke på havnivå enn opprinnelig prosjektert. Dette medførte utfordringer med fall på gangveien til rampen med tanke på universell utforming. Gangveien måtte derfor legges nærmere vannkanten for å hente høyde. I tillegg ble det i løpet av anleggsarbeidene erfart utfordringer med høyere vannstand enn det som er normalt. Det var i løpet av 2020 registrert spesielt mye springflo. For å forhindre negativ påvirkning på ovenforliggende gressplen og ny gangvei, ble det sett på som nødvendig å etablere en sikring mot ytre påvirkning. Det ble valgt å etablere en mur i naturstein slik at den ikke skulle gi et for dominerende inntrykk fra sjøen. Denne muren ble utført i en såpass høyde at gressplen ble mest mulig skånet, samt at den kunne brukes som sitteplass for brukerne av stranden. Søknaden gjelder altså bygging av denne muren som ikke er behandlet av Statsforvalteren tidligere.

Figur 1: Oversiktsbilde og illustrasjon av gangvei og HC-rampe godkjent av Statsforvalteren i 2018.

Figur 2: Oversiktsbilde og foto som viser endelig plassering av gangvei og HC-rampe.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Hovedøya landskapsvernområde. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Hovedøya landskapsvernområde med plantelivsfredning ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 19.05.2006. Formålet med verneområdet er å «*bevare et vakkert, særegent og historisk verdifullt natur- og kulturlandskap, samt et rikt planteliv og vitenskaplig interessante geologiske forekomster som bidrar til å gi området dets karakter. Deler av området har spesiell betydning som voksested for sjeldne plantearter og -samfunn.*»

Det følger av punkt 1 i verneforskriftens § 3 at «*Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art og karakter. Eksempler på dette er: oppføring av bygninger, anlegg og varige eller midlertidige innretninger, påbygging eller omfattende eksteriørmessige endringer av eksisterende bygninger og anlegg, fjerning eller inngrep i kulturminner så som historiske veier og stier, hensetting av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, anlegg av veier og stier, uttak, planering og utfylling av masse, inngrep i berggrunnen, drenering og annen form for tørrlegging, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, forsøpling, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å endre landskapets art eller karakter vesentlig.*»

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Det er innhentet kunnskap fra de nasjonale databasene Naturbase og Artskart, fra forvaltnings- og skjøttsplanen for Hovedøya, mottatt søknad, samt generell kunnskap som er tilegnet gjennom å være forvaltningsmyndighet siden området ble vernet.

På nordøstre side av gangveien forbi stranda er naturtypene «åpen grunnlendt kalkmark» og «rik edelløvskog» registrert. I sjøen utenfor stranda er det registrert et lokalt viktig bløtbunnsområde. Selve tiltaket vil gjennomføres i et område som er kartlagt som «plener, parker og liknende» og «grus- og steindominert strand og strandlinje» etter NiN-metodikken. I Artskart er det registrert flere funn av rødlistede arter i nærheten av stranda, blant annet ask (VU), alm (VU) og hettemåke (VU). Området er også registrert som en del av et større leveområde for flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse, blant annet lodnefiol (EN), dragehode (VU), aksveronika (VU), oslosildre (NT), rognasal og dvergmispel. Så lenge nordøstre side av gangveien ikke berøres, mener vi det ikke vil være vesentlige negative konsekvenser for naturmangfoldet av tiltaket. Vi kan heller ikke se at tiltaket vil føre til en vesentlig endring av landskapets art og karakter, eller at det vil forringe viktige geologiske forekomster.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette innebærer at virkningene av muren og gangveien skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Det har blitt utført flere grave- og anleggstiltak innenfor landskapsvernområdet de siste årene, men vi kan ikke se at dette tiltaket vil medføre en nevneverdig økning av den samlede belastningen på naturverdiene.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Det følger av nml. § 11 at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet. Vår vurdering er at dette er ivarettatt da den aktuelle muren og gangveien har blitt anlagt uten at det har oppstått nevneverdig skade på naturmangfoldet.

Etter vår vurdering er muren og endring av gangveien ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til allerede oppført mur og endring av tidligere godkjent gangvei i Hovedøya landskapsvernområde. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn (e.f.)
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Liv Ingrid Kravdal
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Oslo kommune, Bymiljøetaten Postboks 636 Løren 0507 OSLO